

VUOSIKERTOMUS 2016

Suomen museoliitto

Sisällysluettelo

Suomen museoliitto 2016	3
Edunvalvonta- ja viestintäpalvelut	4
Koulutus- ja kehittämispalvelut	8
Hallinto- ja tukipalvelut	13
FMA Creations Oy	17
Suomen museoliiton jäsenet	18
Tilintarkastuskertomus	20
Tilinpäätös 2016	22

KUVAT

Kansi. Museopäivien opintoretkellä tutustuttiin Utsjoen kirkkotupiin. Kuva: Jussi Kilpinen

Sivu 3. Museoliiton henkilökunta ryhmäkuvassa toimistolla. Kuva: Roni Rekomaa

Sivu 6. Vuoden Museojulkaisu-kilpailun finalisteiksi valittiin neljä teosta. Kuva: Tanja Salonen

Sivu 10. The Creative Museum -hanke järjesti seminaarin, joka yhdisti museot ja makerit. Kuva: Tuuli Rajavuori

Sivu 12. Museopalkinnot jaettiin juhlavassa Museogaalassa Inarissa. Kuva: Tanja Salonen

Sivu 15. Perinteistä jouluvastaanottoa vietettiin Helsingin kaupunginmuseon Valkoisessa Salissa. Kuva: Tanja Salonen

Sivu 16. Ensimmäinen Museokortti-klubimatka tehtiin Helsingistä Turkuun. Kuva: Jussi Kilpinen

SUOMEN MUSEOLIITTO 2016

Suomen museoliitto edustaa Suomen museolaitosta ja käyttää sen ääntä. Museoliiton toiminta jakautui vuonna 2016 jäsenistön edunvalvonta- ja viestintä- sekä koulutus- ja kehittämispalveluihin ja Museoliiton toimintaa ylläpitäviin hallinto- ja tukipalveluihin.

Vuoden 2016 toiminta perustui Suomen museoliiton strategiaan 2020 sekä Suomen museoliiton hallituksen laatimaan ja vuosikokouksen 26.5.2016 vahvistamaan toimintasuunnitelmaan. Vuosi 2016 oli Suomen museoliiton 93. toimintavuosi.

Vuoden 2016 teema oli ”Rakenteet muuttuvat”. Museoiden toimintaympäristöön vaikuttavia hankkeita oli käynnissä poikkeuksellisen paljon. Näistä merkittävimmät olivat opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla toteutetut Museopoliittinen ohjelmatyö sekä valtiosuusjärjestelmän uudistaminen. Lisäksi sosiaali- ja terveystalouden uudelleenjärjestelyyn liittyvä kunta- ja maakuntauudistus vaikuttaa museoiden rooliin ja asemaan yhteiskunnallisena palveluna.

Suomen museoliiton jäseninä oli vuoden 2016 lopussa 201 museotoimintaa harjoittavaa yhteisöä (203 vuonna 2015), joiden hallinnassa oli 395 museokohdetta (397 vuonna 2015).

Vuonna 2016 Suomen museoliitto antoi jäsenilleen suosituksen, jossa kehoitettiin ottamaan käytännöksi pääsymaksuttomuus, kun kyseessä ovat museovierailussa tukea tarvitsevien asiakkaiden avustajat.

Missio

Suomen museoliitto auttaa museoita menestymään.

Visio 2023

Satavuotias Suomen museoliitto on vaikuttajana ja osaamisen kehittäjänä alansa edelläkävijä Euroopassa.

Arvot

Suomen museoliiton toiminnan arvot ovat jäsenkeskeisyys, uteliaisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys. Museoliiton periaatteet ovat ystävällisyys, luotettavuus, jokaisen kunnioittaminen ja oikeudenmukaisuus.

EDUNVALVONTA- JA VIESTINTÄPALVELUT

Edunvalvonta- ja viestintäpalveluillaan Suomen museoliitto tuo esiin museoalan näkemykset toivottavasta kehityksen suunnasta sekä huolehtii alan sisäisestä tiedonsaannista ja museoalan brändin vahvistamisesta. Keskeinen tehtävä on myös innostaa museoita kehittämään toimintaansa ja olemaan aktiivisia toimijoita omissa yhteisöissään.

Vuoden 2016 aikana edunvalvonta- ja viestintäpalvelut integroitiin yhdeksi palvelukokonaisuudeksi. Lisäksi kartoitettiin Museoliiton ja FMA Creations Oy:n viestinnän yhteisvaikutusedut sekä sovittiin yhteistyömuodoista. Vuodesta 2016 alkaen Suomen museoliiton viestintä suuntautui entistä vahvemmin museoalan edunvalvonta- ja imagoviestintään sekä museoalan tietopalveluun, joihin kuuluvat yhteydenotot sekä museoalan että tiedotusvälineiden edustajilta.

Suomen museoliiton edunvalvonta 2016

Edunvalvonnan keskiössä olivat Museopoliittisen ohjelman ja Valtionosuusuudistuksen valmistelut. Uudistuksista keskusteltiin sekä edunvalvontatoimikunnassa että hallituksen kokousten yhteydessä.

Keskeistä edunvalvonnassa oli myös vaikuttaa valtion budjettirahoituksen leikkauksiin. Kilpailukykysovimuksen mukana tulleiden leikkauksien osalta toteutuma oli alkuperäistä esitystä pienempi. Valtion budjettikehyksen mukaiset leikkaukset toteutuivat esitysten mukaisesti.

Museoliitto osallistui Veikkauksen edunvälittäjäverkoston kautta suomalaisen rahapelijärjestelmän uudistamiseen.

Edunvalvontatyötä ohjasi Suomen museoliiton hallituksen nimeämä edunvalvontatoimikunta, johon kuuluivat Kati Kivimäki, Kirsi Niku, Hanna-Kaisa Melaranta, Tiina Merisalo, Marjo Mikkola, Päivi Partanen, Janne Vilkkunen, Heli-Maija Voutilainen ja Kimmo Levä.

Lausunnot ja kannanotot

Suomen museoliitto antoi toimintavuonna seuraavat lausunnot ja kannanotot:

- Sisäministeriö, Rahapeliyhteisöjen rahapelitoimintojen yhdistämistä koskeva hanke: Rahapeliin tuotto museotoiminnan rahoittamisessa turvattava (12.4.2016)
- Sisäministeriö: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ampuma-ase- ja rikoslain muuttamisesta (19.8.2016)

- Opetus- ja kulttuuriministeriö: Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategiasta 2020 (16.9.2016)
- Sivistysvaliokunta: Asiantuntijakuuleminen HE 177/2016 vp hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta (10.11.2016)

Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Vuonna 2016 Suomen museoliiton edustajat olivat mukana alan edunvalvojina ja asiantuntijoina seuraavissa työ-, ohjaus- ja johtoryhmissä:

- Kansallisen digitaalisen kirjaston (KDK) ohjausryhmä ja Finnan konsortio-ryhmä
- Museo 2015 -hankkeen johtoryhmä
- Veikkauksen edunvälittäjien työryhmä
- Kulttuurimatkailun asiantuntijaryhmä (Culture Finland)
- Kulttuurihistoriallisten museoiden ja taidemuseoiden kokoelmajohtajien yhteiset käytännöt -hanke
- Arvioinnilla kohti vaikuttavaa museotoimintaa – museoiden arviointimallin kehittämisprojekti
- EU-jaosto 31 (OKM)
- Maailman muisti -komitea (UNESCO)
- Museoviraston kulttuuriperintöalan neuvottelukunta
- The Nordic centre of heritage learning and creativity Ab, Reference group
- Museopoliittinen työryhmä
- Taidenäyttelyjen järjestämiseen liittyviä sopimus- ja korvauskäytäntöjä selvittänyt työryhmä
- EU:n Luova Eurooppa -ohjelman kansallinen asiantuntijaryhmä
- Europa Nostra Finland -työryhmä, joka koordinoi Europa Nostra -hakemusten arvioitsijoiden valintaa ja etsintää
- Valtionosuusjärjestelmän uudistamisen asiantuntijatyöryhmä
- KILDA – Kirjastometatieto linkitetyksi dataksi
- Oikeuksien hallintaan liittyvät metatiedot -työryhmä (ATT- ja KDK-hankkeiden yhteistyöryhmä)
- KDK-kokonaisarkkitehtuuriryhmä
- KDK-tietoarkkitehtuuriryhmä
- KDK-tietoarkkitehtuuriryhmän alla kokoontuva KAM-ryhmä
- Finto – laajennettu projektiryhmä
- Museoalan ontologian päivistyöryhmä
- SPECTRUM 5.0 -standardin kansainvälinen päivistyöryhmä

Vuoden 2016 aikana Suomen museoliiton edustajat osallistuivat myös kirjastojen, arkistojen ja museoiden lakimiesten työryhmään (KAM-ryhmä), jossa käydään valmistelemaa keskustelua meneillään olevista muistior- ganisaatioita koskevista kansallisista ja kansainvälisistä lakiuudistuksista. Tässä työryhmässä keskeisiä teemoja olivat EU:n henkilösuoja-asetuksen vaikutukset muisti- organisaatioiden toimintaan sekä asetuksen kansalliseen soveltamiseen liittyvät valmistelut.

Kansainväliset edunvalvontatehtävät hoidetaan pääosin yhteistyöverkostoissa, joista tärkeimmät ovat euroop- palaisten museo-organisaatioiden verkosto NEMO ja Veikkauksen edunvälittäjät, jonka tehtäviin kuuluu myös rahapelilainsäädäntöön vaikuttaminen Euroopan tasolla. NEMO:n vuosiseminaari pidettiin Saksan Karlsruhessa 10.–13.11.2016.

Lisäksi kansainvälisessä vaikuttamisessa on tärkeää pohjoismaainen yhteistyö, josta ovat vastuussa sekä pääsihteeri että hallitus. Pohjoismaisten museoliittojen pääsihteerien (Norja, Ruotsi, Tanska, Suomi) vuosittainen tapaaminen järjestettiin Suomen isännöimänä Helsingissä 27.–28.10.2016.

Suomen museoliitolla on kahdenväliset yhteistyöso- pimukset Venäjän museoliiton, Pakistanin museoliiton ja Namibian museoliiton kanssa. Venäjän ja Pakistanin museoliittojen kanssa solmittiin uusi Memorandum of Understanding -sopimus seuraavalle kolmivuotiskaudelle (2017–2019).

Suomen museoliiton työntekijöitä on henkilöjäseninä ICOMin museoalan koulutuksen komitean ICTOPin halli- tuksessa (varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana Leena Tokila) ja ICOMin johtamisen kehittämisen komitean INTERCOMin hallituksessa (Kimmo Levä).

INTERCOMin ja ICTOPin vuosittaiset seminaarit pidet- tiin Milanossa ICOMin maailmankongressin yhteydessä. Suomen museoliitosta kongressiin osallistuivat Leena Furu-Kallio (esitelmä: *The Agent Authority Database for Fin- nish museums, libraries and archives*), Kimmo Levä ja Leena Tokila, joka esitteli Seinätön museo -palvelua.

Kansainvälistä työtä ohjasi hallituksen nimeämä Kan- sainvälisen toiminnan toimikunta, johon kuuluivat Kimmo Antila, Tiina Merisalo, Päivi Partanen, Pauli Sivonen ja Leena Tokila.

Suomen museoliiton viestintä 2016

Suomen museoliiton viestinnän kohderyhmiä ovat jäsenmuseot ja museoalan edustajat (alan sisäinen vies- tintä) sekä museoiden toimintaympäristön sidosryhmät ja suuri yleisö (ulkoinen viestintä). Viestinnästä suuri osa on kuitenkin sellaista, jota on vaikea luokitella puhtaasti sisäiseksi tai ulkoiseksi. Esimerkiksi sosiaalisessa medias- sa Museoliiton päivityksiä seuraa heterogeeninen yleisö, johon kuuluu sekä museoalan edustajia, museoista kiin- nostuneita kansalaisia, toimittajia että muita sidosryhmien edustajia.

Museoliitto tekee tiivistä yhteistyötä Museokortin kans- sa. Museokortin herättämä kiinnostus on lisännyt Mu- seoliiton tunnettuutta myös muissa museoita koskevissa asioissa. Se näkyy esimerkiksi tiedotusvälineiden lisäänty- neissä yhteydenotoissa.

Museoalan sisäinen viestintä

Museoliitto.fi-verkkosivuston kautta Suomen museoliitto välittää jäsenilleen tietoa toiminnastaan, koulutuksesta, haettavasta rahoituksesta, projekteista sekä alan yleisistä kysymyksistä. Sivuston rakenne ja visuaalinen ilme uudis- tettiin vuoden aikana. Nyt sivusto palvelee entistä parem- min myös mobiilikäyttäjiä. Myös rakennetta on kevennet- ty poistamalla vanhimpia tietoja.

Jäsenille lähetettiin *Julius*-uutiskirje, jossa oli nostoja museoalan ja Museoliiton tapahtumista ja ajankohtaisista teemoista. Vuoden 2016 lopussa uutiskirjeen tilaajia oli 1756 (2015: 1769). Uutiskirje ilmestyi 22 kertaa (2015: 24 kertaa). Uutiskirjeen ovat oikeutettuja tilaamaan Suomen museoliiton jäsenmuseoiden henkilökunta sekä keskei- simpien sidosryhmien edustajat. Museopäivien puheen- vuorojen pohjalta toimitettiin sähköinen *Julius*-lehti, joka on luettavissa Museoliiton verkkosivuilla.

Museoposti-sähköpostilistalla oli vuoden loppuun men- nessä 3 615 rekisteröitynyttä käyttäjää (2015: 3 487). Mu- seopostin on todettu olevan yksi tehokkaimmista tavoista välittää tietoa museoalan sisällä. Listalle voi liittyä kuka tahansa museoalan sisäisestä keskustelusta kiinnostunut. Lisäksi Museoliitto pitää yllä Facebookissa museoalan sisäisen keskustelun ryhmää, jossa oli vuoden päättyessä 1 258 jäsentä (vuoden 2015 lopussa 1 193). Vastaavia ryhmiä on perustettu myös projektien ja eri museoalan ammattiryhmien käyttöön.

Museoalan viestintää ja yhteisöllisyyttä kehitettiin järjestämällä Tiedottajapäivä, jonka teemana oli ”Yhdessä enemmän”. Päivän aikana tutustuttiin sosiaalisen median käyttöön ja museoiden toteuttamiin yhteisöllisiin vies- tintäkampanjoihin. Koulutukseen osallistui 66 museoalan viestintätehtävissä työskentelevää.

Ulkoisen viestintä

Ulkoisen viestinnän tarkoitus on museoalan ja Museoli- ton tunnettuuden lisääminen sidosryhmien keskuudessa. Lisäksi tuodaan esiin museoalan myönteistä merkitystä. Suurelle yleisölle suunnatussa viestinnässä tavoitteena on museoalan näkyvyyden lisääminen ja museoiden kävijä- määrien kasvattaminen. Mediaa palvellaan tiedottamalla merkittävistä museoalan aiheista.

Ulkoisen viestinnän painopiste on verkossa. Museoliitto. fi-sivustolta löytyvät muun muassa tiedotteet, lausunnot ja ajankohtaiset hankkeet. Myös sosiaalisella medialla on merkittävä rooli Museoliiton viestinnässä. Sen tarkoituk-

senä on suuren yleisön tavoittamisen lisäksi luoda yhteisöllisyyttä museoalan ammattilaisten kesken.

Näyttelyposti-sähköpostilista on museoalasta kiinnostuneiden sähköpostipalvelu, ja se toimii Museopostin rinnakkaispalveluna. Näyttelypostista löytyvät museoiden näyttely- ja tapahtumatiedot. Vuoden 2016 lopussa palvelussa oli 655 jäsentä (edellisenä vuonna 606 jäsentä).

Verkkoviestintä

Web-sivut

Museoliitto.fi-sivustolle päivitettiin Museoliiton tiedotteet, tapahtumat, kannanotot ja muut uutiset. Sivustolla on myös perustietoa museoalasta. Sivusto uudistettiin palvelemaan mobiilikäyttäjiä sekä rakenteen että sisällön osalta. Sivuston ensisijaisena kohderyhmänä ovat Museoliiton jäsenmuseoissa työskentelevät sekä median edustajat.

Museoiden näyttelyistä ja tapahtumista kertovalla Museot.fi-sivustolla on kattava museohakutietokantapalvelu sekä näyttelykalenteri. Sivusto toimii myös Museokortin verkkopalveluna ja verkkokauppana. Vuoden 2016 uudistukset liittyivät sivuston toiminnallisuuksiin, joilla kehitettiin Museokortin myyntiä ja markkinointia.

Blogi

P.S.-blogi on Suomen museoliiton epävirallinen äänitorvi, jossa nostetaan esille museoalan ajankohtaisia kysymyksiä. Blogiin lisättiin vuoden 2016 aikana 44 kirjoitusta (vuonna 2015: 50). Yksittäisten kirjoitusten lukijamäärä vaihteli noin sadastaviidestäkymmenestä yhdeksään tuhanteen. Eniten lukijoita keräsi marraskuussa julkaistu teksti *Kuka voittaa ja mitä, jos Guggenheim ei toteudu?*

Sosiaalinen media

Suomen museoliitto toimii aktiivisesti ja keskustelevasti Facebookissa ja Twitterissä. Ne toimivat nopeina tapoina tuoda esille ajankohtaisia asioita, kerätä kommentteja ja viestiä museoalan kysymyksistä matalalla kynnyksellä. Vuoden 2016 päättyessä Facebook-seuraajia oli 3 489 ja Twitter-seuraajia 3 251 (vuonna 2015: 3 037 ja 2 558).

Museoliiton Facebook-sivun päivitykset tavoittivat vuoden aikana kaikkiaan 994 683 henkilöä (vuonna 2015: 689 661 henkilöä). Yksittäiset päivitykset saavuttivat vuoden aikana keskimäärin 2 725 vastaanottajaa (2015: 1 870 vastaanottajaa). Päivityksiin reagoitiin tykkäämällä, kommentoimalla ja jakamalla keskimäärin 154 kertaa päivässä.

Museoliiton Twitter-profiilia katsottiin vuoden aikana kaikkiaan 16 044 kertaa (2015: 10 758 kertaa), ja twiititukset tavoittivat kaikkiaan 391 300 henkilöä (2015: 160 500 henkilöä).

Twitterissä toiminta-aste oli ajanjaksolla loka–joulukuu 1,1 prosenttia (vuonna 2015: 1,4 prosenttia). Linkkejä klikattiin keskimäärin viisi kertaa päivässä (2015: kuusi päivässä), uudelleentwiittauksia oli noin kolme kertaa päivässä (2015: neljä päivässä) ja tykkäyksiä kuusi kertaa päivässä (2015: viisi kertaa).

Museo-lehti

Jäsenetuna julkaistu *Museo-lehti* ilmestyi neljä kertaa. Ensimmäinen (teemana kokoelmat ja turvallisuus) ja kolmas numero (teemana mielihyvä) suunnattiin ensisijaisesti museoissa työskenteleville alan ammattilaisille. Näiden lehtien osana julkaistiin Markkinapaikka-ilmoitusliitteet.

Toukokuussa ilmestynyt toinen numero (teemana luonto) ja marraskuussa ilmestynyt neljäs numero (teemana pyhyys) kohdistettiin erityisesti suurelle yleisölle. Niissä lehtien osana julkaistiin Näyttelykesä- ja Näyttelytalviliitteet. *Museo-lehden* yleisönumerot julkaistiin myös näköisversioina Museoliiton verkkosivuilla. *Museo-lehden* painosmäärät olivat seuraavat: nro 1, 2 800 kpl, nro 2, 14 500 kpl, nro 3, 3 000 kpl, nro 4, 8 000 kpl.

MuseoKesä- ja *MuseoTalvi -lehtiä* jaettiin lehdissä ilmoittaneissa museoissa. Lisäksi lehtiä oli yleisöjakelussa kirjastoissa ja matkailutoimistoissa. *Museo-lehdessä* julkaistuja tekstejä julkaistiin myös Museoliiton blogissa, jotta niille saatiin enemmän näkyvyyttä.

Lehden sisällön suunnittelun tukena toimi *Museo-lehden* toimituskunta, jonka jäseniä olivat kesäkuuhun asti Kimmo Antila, Kati Kivimäki, Timo Kukko, Antti Mäkinen (puheenjohtaja) ja Pauli Sivonen. Sen jälkeen toimikuntaan kuuluivat Kimmo Antila, Kati Kivimäki, Hanna-Kaisa Melaranta, Antti Mäkinen (puheenjohtaja) ja Pauli Sivonen.

Toimituskunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Kaksi kokouksista oli työpajoja, joissa ideoitiin vuonna 2017 käyttöön otettavaa lehden uutta konseptia.

Ehdotuksia lehden sisältöön kysyttiin myös Museoliiton jäseniltä esimerkiksi Museoposti-listan ja sosiaalisen median avulla.

Lehden tilaajarekisterissä on 2 828 tilaajaa (2015: 2 281), joista maksavia tilaajia oli 766 kpl. Jäsenetuna lehteä lähetettiin 1 918 kpl. Yhteistyökumppaneille ja medialle lehtiä postitettiin 144 kpl. *Museo-lehden* tilausta on tarjottu aktiivisesti Museokortin käyttäjille Museokortin uutiskirjeen kautta. Maksullisten tilausten määrä nousi yli 500 kappaletta vuodesta 2015.

Kampanjat ja tapahtumat

Kutsu poliitikko museoon -viikko

Museoliitto järjesti 31.10.–4.11.2016 Kutsu poliitikko museoon -viikon. Teemaviikon aikana museot avasivat ovet kulissien taakse ja kutsuivat vieraikseen museolle tärkeitä poliitikkoja tutustumaan museon toimintaan mahdollisimman käytännönläheisesti.

Teemaviikon aikana tuotiin esiin museoiden laaja-alaista toimintaa, joka sisältää paljon muutakin kuin näyttelyt ja tapahtumat. Samalla esiteltiin Suomen kattavaa museoverkostoa ja sen vaikutusta yhteiskuntaan talouden, kansalaisten hyvinvoinnin ja työllisyyden näkökulmasta.

Museoliitto toimitti kampanjaan osallistuvien museoiden käyttöön *Museotoiminta vaikuttaa* -esitteen.

Teemaviikkoon osallistui yli 30 museota eri puolilla Suomea. Monissa museoissa vieraana oli kansanedustaja tai esimerkiksi kaupunginhallituksen jäseniä.

Museoviikko

Valtakunnallista Museoviikkoa vietettiin 72 museossa 16.–22.5.2016. Kansainvälistä museopäivää vietettiin 18.5. ja Museoiden yötä 21.5. ICOMin teema museopäivälle oli ”Museums and Cultural Landscapes”. Suomessa teemana oli ”Museot ja kulttuurimaisema”.

Mennään museoon! – Koululaisten ja opiskelijoiden museoviikko

Koululaisten ja opiskelijoiden museoviikkoa vietettiin 4.–7.10.2016. Kahdeksatta kertaa järjestettyyn teemaviikkoon osallistui 45 museota eri puolilla Suomea. Viikon aikana useat museot järjestivät opastuksia, työpajoja ja muita erityisesti koululaisille suunnattuja tapahtumia. Viikon erityisteemana oli ”Museot ja mediakasvatus”.

Kirjamessut

Museoliitto osallistui Turun kirjamessuille 30.9.–2.10.2016. Osastoa isännöivät Turun taidemuseo ja Forum Marinum. Messuilla isäntämuseot myivät julkaisujaan, ja jaossa oli *Museo-lehteä*. Osaston arpajaispalkintona oli Turun taidemuseon ja Forum Marinumin vuosikortteja sekä Museokortti.

Museopalkinnot

Suomen museoliiton ja ICOM Suomen komitean myöntämät museopalkinnot jaettiin kolmannen kerran Museopäivien yhteydessä Museopalkintogaalassa. Palkinnot ojensi voittajille edellisen vuoden voittajan Serlachius-museo Göstan kehittämisspäällikkö Päivi Viherkoski.

Vuoden museo -palkinto myönnettiin Ålands sjöfartsmuseumille. Palkintoraadin mukaan Ålands sjöfartsmuseum on erinomainen esimerkki siitä, miten yhteistyö, tehokas verkostoituminen ja vahva tutkimuksellinen pohja tuottavat kiinnostavia ja erinomaisesti esille pantuja näyttelyitä, kävijäluvun huiman kasvun sekä vahvan jalansijan omassa yhteisössä.

Vuoden museo -palkinto myönnettiin Kouvolan kaupunginmuseon julkaisulle Rurik Wasastjerna: *Kolme tehdasta, yksi kunta – Kuusankosken kaavoitus- ja rakennusperintö 1850–1959*.

Vuoden erikoispalkinnon sai Uudenkaupungin museo. Palkintoraadin perusteluissa tuotiin esiin museon ennakoluuloton tapa toimia verkossa ja seiniensä ulkopuolella

luomalla kaupunkilaisten – yritysten ja asukkaiden – välille yhteenkuuluvuutta. Tässä tehtävässä keskeisenä keinona on valokuva-arkiston käytön ja toimintakonseptin rohkea uusiminen.

Museopalkintoja haki kaikkiaan 40 museota. Vuoden museo -finaaliin valittiin Aboa Vetus & Ars Nova, Didrichsenin taidemuseo, HAM Helsingin taidemuseo, Postimuseo ja Ålands sjöfartsmuseum. Museojulkaisukilpailun finalistit olivat EMMA - Espoon modernin taiteen museo, Gallen-Kallela Museo, Kouvolan kaupunginmuseo, Museokeskus Vapriikki ja Serlachius-museo Gustaf. Kilpailuun ilmoitettiin kaikkiaan 23 teosta.

Museopalkintoraadin jäseniä olivat Anne Sjöström, Merja Heiskanen, Kimmo Levä, Liisa Lindgren, Päivi Salonen, Kaisa Viljanen ja Ditte Winqvist. Sihteerinä toimi Eeva-Liisa Taivassalo Suomen museoliitosta.

Julkaisut ja tutkimukset

Museoliiton julkaisusarja kasvoi kolmella verkkojulkaisulla, jotka toteutettiin yhteistyössä museoiden kanssa. Yksi julkaisuista oli ruotsinkielinen ja yksi englanninkielinen. Suomenkielinen julkaisu käsitteli kokoelmapoistoja. Ruotsinkielinen julkaisu oli vuonna 2015 julkaistun *Tekniikan tarinamatolla* -julkaisun käännös, ja englanninkielinen julkaisu oli vuosina 2015 ja 2016 julkaistujen poistojulkaisujen sisällöt kokoava teos.

KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT

Koulutus- ja kehittämispalveluillaan Suomen museoliitto kehittää jäsenyhteisöjensä henkilökunnan ammatillista osaamista. Museoliitto tarjoaa ajankohtaista koulutusta museotoiminnan ja museoiden palveluiden kehittämiseksi sekä uusien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi museoiden toiminnassa. Museoliitto myös ylläpitää ja kartuttaa museologista käsikirjastoa, johon kuuluu 1 472 nidettä.

Suomen museoliiton koulutus- ja kehittämispalveluja ovat:

- täydennyskoulutus, verkko- ja monimuotokoulutus
- tutkintotavoitteinen koulutus
- tilauskoulutukset
- yksittäisten asiakkaiden tai asiakasryhmien konsultointi
- koulutusjärjestelyt (koulutuksen sisällöstä vastaa yhteistyökumppani)
- tutkimus- ja julkaisutoiminta
- museoalan kehittämishankkeiden toteuttaminen
- neuvontapalvelut
- käsikirjasto

Koulutustilaisuudet

Vuoden 2016 koulutustilaisuuksien teemat liittyivät museotyön eri osa-alueisiin. Kaikkiaan koulutustilaisuuksia tai pidempiä näyttötutkintoon valmistavia koulutusohjelmia järjestettiin yhdeksällä paikkakunnalla 34 kappaletta, ja niihin osallistui 1 197 henkilöä (1 315 vuonna 2015). Inarissa järjestettyjen Valtakunnallisten museopäivien teemana oli kulttuuriympäristö. Yhteistyökumppanina museopäivien toteuttamisessa oli Saamelaismuseo Siida.

Koulutuspalvelujen myynnistä ja markkinoinnista vastasi hallinto- ja tukipalvelut.

Koulutustilaisuuksista kerättiin palaute sähköisesti tilaisuuksien jälkeen. Palaute oli pääosin positiivista, ja osallistujat olivat tyytyväisiä koulutusten sisältöön.

Museoalan johtajakoulutus 2 toteutettiin oppisopimus-koulutuksena (tutkintona Yritysjohdamisen erikoisammattitutkinto YJEAT) yhteistyössä Management Institute of Finlandin (MIF) kanssa. Syyskuussa 2014 aloittanut ryhmä (21 opiskelijaa) sai tutkintonsa valmiiksi ja päätti opintonsa maaliskuussa 2016. Museoalan johtajakoulutusohjelma 3 aloitti webinaarilla 14.1.2016 (26 opiskelijaa).

Liiketalouden perustutkinnon (museoalan merkonomi) maaliskuussa 2015 aloittanut ryhmä sai opintonsa päätökseen keväällä 2016. Oppisopimuskoulutuksena toteutetun koulutuksen päättyessä 11 opiskelijaa sai Liiketalouden perustutkinnon valmiiksi. Seuraava ryhmä museoalan merkonomiopiskelijoita (21 opiskelijaa) aloitti marraskuussa 2016. Koulutukset toteutettiin yhteistyössä Markkinointi-instituutin kanssa.

Museologian perusopinnot (25 opintopistettä) toteutettiin monimuoto-opintoina. Lisäksi toteutettiin

Museotyön perusteet -verkkokurssi (5 henkilöä suoritti kurssin). Kurssi on tarkoitettu museotalle tuleville uusille työntekijöille ja museossa jo työskenteleville, joilla ei ole museotalan koulutusta. Vuoden aikana järjestettiin kolme kaikille avointa webinaaria. Lisäksi mentorointitapaamiseen sai osallistua etänä. Museologian monimuotokurssiin sisältyi myös webinaareja.

Seinätön museo -hankkeen koulutuksia järjestettiin vuoden aikana kuusi kertaa. Koulutusten aikana opeteltiin Tarinallentimen käyttöä ja pohdittiin, miten mobiiliopastuksia voi käyttää museoympäristössä. Kouluttajina toimivat Jean Smedman ja Paavo Hynynen Momeo Oy:stä.

Museoliitto oli yhteistyökumppanina Suomen ICOMin ja Jyväskylän yliopiston Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen museologian oppiaineen kanssa järjestetyssä seminaarissa 14.–15.4.2016. Seminaari järjestettiin 20. kertaa. Juhlavuoden seminaarin teemana olivat kansainväliset sopimukset sekä kulttuuriperinnön suojele sota-ikäisissä maissa. Puheenvuoron pitivät myös Pakistanin museoliiton hallituksen jäsen Barrira Ilyas ja pääsihteeri Attique Ahmad.

Museoliiton toiseen mentorointiohjelmaan osallistui kolme mentori–aktori-paria. Ohjelma alkoi huhtikuussa 2016 ja päättyi marraskuussa 2016. Mentorointiohjelmaan osallistuneille järjestettiin välitapaaminen syyskuussa. Yksi mentoripari jatkaa mentorointia ohjelman päättyttyä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki erillisellä avustuksella tietoyhteiskuntaosaamisen kehittämiseen liittyvää koulutusta. Rahoituksella katettiin museologian monimuotokurssin tuotanto- ja kehittämiskustannuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella suunniteltiin *Laadukasta luettelointia ja kokoelmahallintaa* -koulutusohjelmaa, jonka ensimmäinen koulutustilaisuus järjestettiin 1.12.

Koulutukset, paikkakunnat ja osallistujamäärät

- 14.1. Museotalan johtajakoulutusohjelma 3, aloituswebinaari, 26
- 25.1.-23.5. Museologian kurssi, Verso kevät, aloitus- ja päätöslähipäivät Helsingissä, 20
- 2.2. Museot pilottina kulttuurimatkailun tilastoinnin tutkimuksessa, Lahti, 20
- 11.2. Seinätön museo -mobiilioppaan peruskoulutus, Helsinki, 9
- 17.3. Itsenäisyyden juhluvuosi ja museot -webinaari, 74
- 1.4. Mentorointiohjelman II aloitus, Helsinki, 6
- 12.4. Seinätön museo -mobiilioppaan peruskoulutus, Kuopio, 10
- 20.4. Trip Advisorin hyödyntäminen museomarkkinoinnissa, Helsinki, 14
- 26.4. Museot monikulttuurisina kohtaamispaikkoina, Espoo, 25
- 24.5. Museotyön perusteita, Helsinki (tilauskoulutus, Helsingin kaupunki) 11

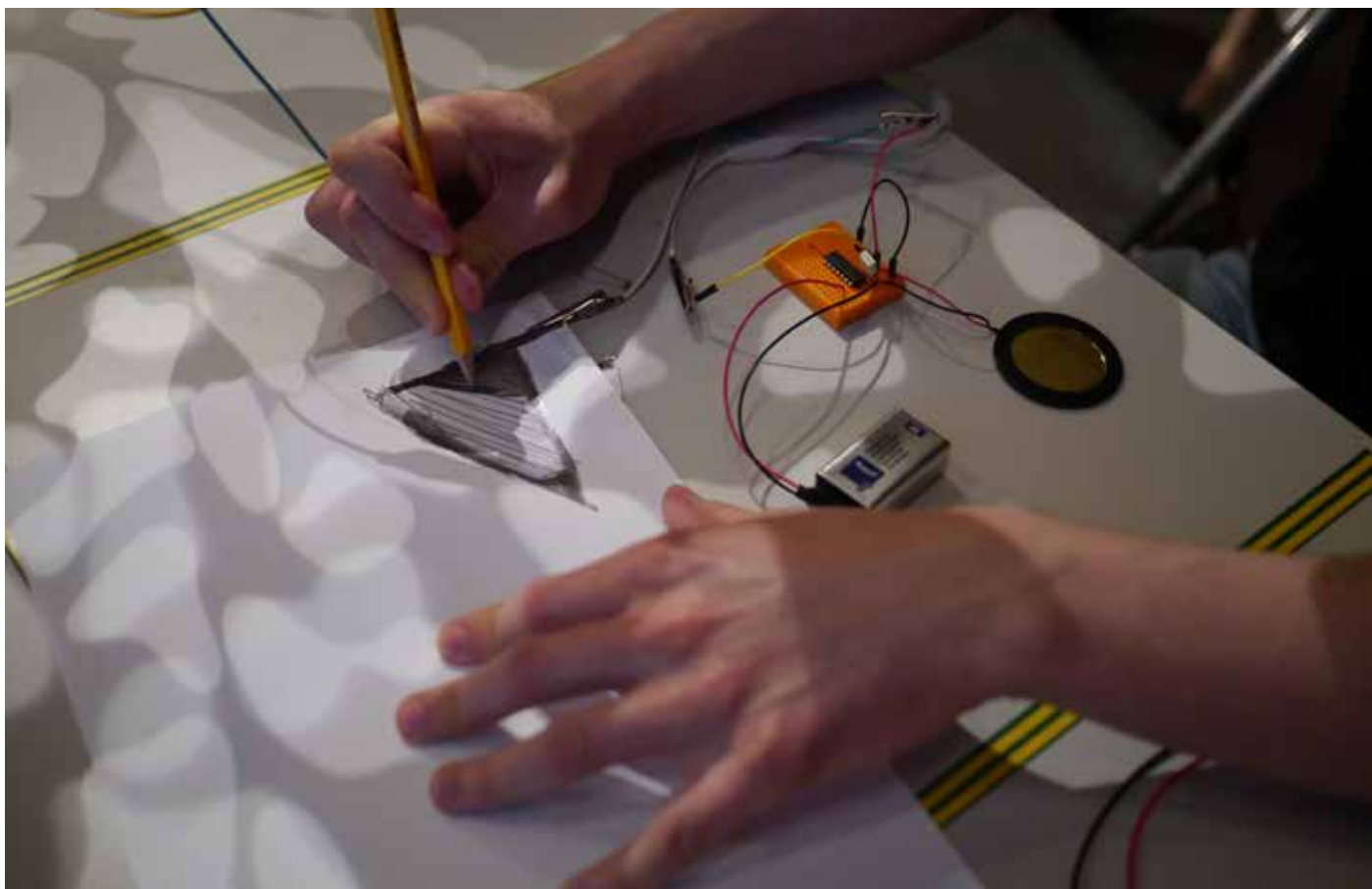
- 25.-27.5. Valtakunnalliset museopäivät ja Suomen museoliiton 93. Vuosikokous, Inari, yhteistyössä Saamelaismuseo Siidan ja Inarin kunnan kanssa, 192
- 26.5. Seinätön museo -mobiilioppaan peruskoulutus, Inari, 3
- 2.6. Creative Museum – a Gamified Conference for Makers, Helsinki, 53
- 25.-26.8. Museonjohtajapäivät, Rauma, yhteistyössä Suomen museonjohtajat ry:n kanssa, 35
- 30.8. Seinätön museo -mobiilioppaan peruskoulutus, Helsinki, 8
- 5.9.-12.12. Museologian kurssi, Verso syksy, lähipäivät Helsingissä, 17
- 6.9. Ryhmänohjauksen ja fasilitoinnin taidot, Helsinki, 27
- 13.-14.9. Näyttelycafé, Tampere, 59
- 20.9. Mentorointiohjelman II välitapaaminen, Helsinki, 6
- 19.9. Seinätön museo -mobiilioppaan peruskoulutus, Helsinki, 10
- 27.9. Creative Museum – Maker in Residence: aamu-kahvi- ja keskustelutilaisuus, Helsinki, 25
- 4-5.10. Kookkaat koneet V, Mobilia, Kangasala, 26
- 10.10. Seinätön museo ja kouluyhteistyön mahdollisuudet -webinaari, etäkoulutus, 32
- 25.-26.10. Taidemuseopäivät yhteistyössä EMMA – Espoon modernin taiteen museo, Espoo, 75
- 10.11. Mentorointiohjelman II, päätöstapaaminen, 6
- 14.-15.11. Museotalan merkonomi, liiketalouden perustutkiminto (ryhmä 2 aloitti), 21
- 22.11. Tiedottajapäivä: Yhdessä enemmän, Helsinki, 66
- 24.-25.11. Picture This! Photography and Videos in Museums Today, Helsinki, 85
- 29.11. Itsenäisyys näkyy, kuuluu ja tuntuu – yhteinen juhluvuosi museoissa -webinaari, 61
- 1.12. Ontologioiden käyttö luetteloinnissa, Helsinki (Laadukasta luettelointia ja kokoelmahallintaa -koulutusohjelma), 56
- 8.12. Museoliiton Tietopäivä, Helsinki, 82
- Museotyön perusteet (verkkokurssi), 5

Kehittämishankkeet

Museo 2015

Museo 2015 on Museoviraston johtama valtakunnallinen hanke, joka toteutettiin yhteistyössä Kansallisgallerian ja Suomen museoliiton kanssa vuosina 2011–2016. Museo 2015 -hankkeen keskeisiä tehtäväkokonaisuuksia olivat luetteloinnin kehittäminen, museoiden kokonaisarkkitehtuurityö sekä yhteisen kokoelmahallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Vuonna 2016 kokoelmahallintajärjestelmän pilotointia viimeisteltiin ja käynnistettiin Museoliiton tarjoamien kokoelmahallintapalveluiden toimintaa. Siirtymäkauden

aikana varmistettiin kaikkien muidenkin Museo 2015 -osioiden jatkuvuus. Suomen museoliitto otti hoitaakseen MuseumPlusRIA –palvelun. Hankkeen muut osa-alueet (Finna-neuvonta ja museoiden näkömaku, luetteloinnin kehittäminen sekä Kokonaisarkkitehtuuri-julkaisu) sijoittuvat osaksi Museoviraston toimintaa.

Hankkeen työntekijöistä kolme siirtyi vuoden 2016 alussa Museoliiton vakituiseksi työntekijöiksi. Hankkeen projektijohtajana aloitti vuoden alusta Kimmo Levä ja projektipäällikkönä Leena Tokila. Museo 2015 -hankkeen johtoryhmään kuuluivat Museoliitosta Kimmo Levä, Leena Tokila ja Leena Furu-Kallio, Museovirastosta varsinaisina jäseninä Vesa Hongisto, Pirjo Hamari ja Eero Ehanti sekä Kansallisgalleriasta varsinaisina jäseninä Kari Peiponen ja Riitta Ojanperä.

MuseumPlusRIA-kokoelmahallintajärjestelmän toinen migraatiotestauskierros toteutettiin syys- ja lokakuussa 2016. Toisen migraatiotestauskierroksen aikana testattiin uudelleen pilottimuseoiden aineistojen migraatio keväällä 2016 toteutetun täydennys- ja muutosmappauksen pohjalta. Pilotointiin osallistuvien museoiden aineistojen lopullinen siirtyminen järjestelmään testattiin ennen tuotantoon siirtymistä marras- ja joulukuussa 2016.

Migraatiotestauksen rinnalla jatkui uuden kokoelmahallintajärjestelmän toiminnallinen testaus. Vaatimusmäärittelyn edellyttämiä muutoksia ja uusia toiminnallisuuksia on testattu kokoelmahallintajärjestelmän toimittajan zetcomin toteuttamien räätälöintien mukaisesti.

MuseumPlusRIA-kokoelmahallintajärjestelmä otettiin tuotantoon joulukuun lopulla 2016. Uuden järjestelmän ottavat ensimmäisenä käyttöön pilotointiin osallistuvat

museot. Tuotannossa MuseumPlusRIA-kokoelmahallintajärjestelmä toimii Museoliiton tuottamassa kotimaisessa palvelinympäristössä.

Museo 2015 -hanke rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksilla.

Museomestareiden tutkinto

Opetushallitus asetti huhtikuussa 2015 työryhmän, joka valmisteli ehdotuksen uudeksi museomestarin osamaisalaksi käsityömestarin erikoisammattitutkintoon. Työryhmä aloitti työskentelynsä kesäkuussa 2015, ja perusteet viimeisteltiin syksyllä 2016.

Työryhmän puheenjohtaja oli Leena Tokila, sihteerinä KM Inka Tähtinen ja muina jäseninä museomestari Jyrki Järvinen Tampereen taidemuseosta, museomestari Konsta Nikkanen Espoon kaupunginmuseosta, museotoimenjohtaja Kirsi Niku Kymenlaakson museosta, kokoelmahallintajohtaja Riitta Ojanperä Kansallisgalleriasta, vs. intendentti Risto Hakomäki Suomen kansallismuseosta, yliopettaja Tuula Auer Metropolia Ammattikorkeakoulusta sekä opetusneuvos Hanna Ketonen Opetushallituksesta. Suomen museoliitto sai tutkinnon valmisteluun rahoitusta Opetushallitukselta.

Kulttuurivienti

Suomen museoliiton kulttuurivienti perustui Museoliiton kulttuurivientistrategiassa määriteltyihin kehityslinjoihin

sekä vuoteen 2020 ulottuvaan toimintastrategiaan, jossa museotalouden kansainvälistymisen edistäminen on keskeisellä sijalla. Suomen museoliitto rakensi kahdenvälisiä kumppanuuksia, joiden tavoitteena oli säännöllisen ja sopimuksiin perustuvan osaamisen vaihdon toteuttaminen.

Suomen ja Venäjän museoliiton yhteistyösopimukseen (Memorandum of Understanding) sisältyy muun muassa Suomalais-venäläisten museopäivien vastavuoroinen järjestelyvastuu kummassakin maassa sekä suomalaisten ja venäläisten museoiden yhteistyöhankkeiden ja osaamisen vaihdon edistämistä. Pietarin kulttuurifoorumiin osallistivat Kimmo Levä ja Päivi Partanen.

Ulkoasiainministeriön kulttuurijärjestöille suunnatulla kehitysyhteistyötuella rahoitettiin hanketta, jonka tavoitteena oli museologian opetuksen kehittäminen Pakistanissa. Museoliiton hanke aloitettiin 2015, ja se päättyi vuonna 2016. Hankkeessa toteutettiin asiantuntijavaihtoa, ja Pakistanin museoliiton edustajat Barrira Ilyas ja Attique Ahmad vierailivat Suomessa ja tutustuivat suomalaisiin museoihin sekä suomalaisten museoammattilaisten työhön.

Leena Tokila vieraili Pakistanissa keväällä 2016 ja toteutti koulutusta yliopisto-opettajille ja museotaloudella työskenteleville henkilöille sekä konsultoi Pakistanin museoliiton toiminnan kehittämistä. Suomen Pakistanin kunniakonsuli Asad Ansari tutustui Museoliiton toimintaan ja Pakistan-yhteistyöhön helmikuussa Helsingissä. Museologian professori Janne Vilkkuna vieraili Pakistanissa joulukuussa 2016. Pakistanin kanssa tehtävää yhteistyötä tuki Suomen Pakistanin-suurlähetystö.

Kulttuurivientihankkeita toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja ulkoasiainministeriön rahoituksella.

Linkki – museot mediakasvattajiksi -hanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Linkki-hanke 2014–2016 toteutettiin yhteistyössä Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran kanssa. Hankkeen tavoitteena oli vakiinnuttaa museoiden asemaa mediakasvattajina parantamalla museoiden valmiuksia mediakasvatustehäviin ja lisätä sekä opettajien että muiden mediakasvatustalouden toimijoiden tietämystä museoiden tarjoamista mahdollisuuksista mediakasvatuksen oppimisympäristöinä. Hankkeen rahoittaja myönsi jatkoaikaa 30.4.2016 saakka hankkeen toimenpiteiden loppuun saattamiseksi.

Vuoden 2016 keväällä toteutettiin museoiden mediakasvatusta ja museoiden tuottamia opetusaineistoja esittelevä verkkosivusto Opimuseossa.fi. Sivusto toimii tiedon jakamisen, hankkeen tulosten jalkauttamisen sekä keskustelun välineenä, ja sinne lisätään uutta tietoa ja aineistoja aktiivisesti. Museot voivat ehdottaa itse sivustolla julkaistavia aineistoja lomakkeen avulla. Sivuston alle on siirretty myös Mennään museoon! -viikko, joka on sidottu hankkeeseen mediakasvatusteemalla. Sivusto julkaistiin toukokuussa, ja sitä markkinoitiin suoraan kouluille,

opettaja- ja opiskelijajärjestöille sekä opetusalan ammattilaisille ja sidosryhmille. Huhtikuussa Linkki-hanke oli esillä Kansallismuseossa järjestetyssä *Infopäivä opettajille museoiden avoimista aineistoista* -tilaisuudessa.

Taidetta kotisivuille

Taidetta kotisivuille -projektissa jatkettiin taidemuseoiden kokoelmissa olevien tekijänoikeussuojan alaisten materiaalien ja oikeudenomistajien määrän selvittämistä. Lisäksi kartoitettiin yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, Kuvasto ry:n ja Kopiosto ry:n edustajien kanssa mahdollisuuksia sopimukseen, jolla museot pystyisivät ilman erillisiä sopimuksia ja korvauksia asettamaan esille tekijänoikeudellisen suoja-ajan piirissä olevia materiaaleja internet- ja mobiilipalvelujen kautta. Neuvottelut eivät johtaneet vielä käytännön toimenpiteisiin. Taidetta kotisivuille -hanke rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella.

The Creative Museum EU-hanke

Museoliitto on partnerina EU-hankkeessa, joka rahoitetaan EU:n Erasmus+-ohjelmasta. Syksyllä 2014 käynnistynyt hanke on kolmivuotinen. Koordinaattorina toimii ranskalainen Cap Science -tiedekeskus, ja muut partnerit tulevat Norjasta, Irlannista, Isosta-Britanniasta, Ranskasta, Italiasta ja Kroatiasta. Hankkeen tarkoituksena on kartoittaa ja kehittää luovia ja yhteisöllisiä toimintatapoja museoissa yhteistyössä muiden luovan alan toimijoiden kanssa.

Toisen toimintavuoden aikana hankkeessa jatkettiin museoiden luovien toimintatapojen koostamista. Vuonna 2016 julkaistiin *Creative Practices* -julkaisu. Hanke järjesti partneritapaamiset ja seminaarit Helsingissä sekä Brightonissa. Helsingissä 2.6.2016 järjestettyyn *Creative Museum – a Gamified Conference for Makers* -seminaariin osallistui 53 museotalouden ammattilaista ja makeria.

Syksyllä 2016 hankkeessa käynnistyi *Maker in Residence* -ohjelma, jossa kukin partneri lähetti maker-kulttuurin edustajan toiseen partnerimaahan kahden viikon residenssijaksolle. Suomen museoliitto lähetti residenssiohjelman aikana kaksi makeria: Jari Suominen 15.–26.9.2016 (Kroatia, Zagreb, Radiona Makerspace) ja Krisjanis Rijnieks 5.–16.12.2016 (Irlanti, Dublin, Chester Beauty Library). Suomeen saapui Heritec Limitedin lähettämänä Leila Johnston 26.9.–7.10.2016. Hänen residenssipaikkoinaan toimivat Teatterimuseo ja Suomen valokuvataiteen museo.

Museoliiton projektisuunnittelija Janne Tielinen ja Lappeenrannan taidemuseon amanuenssi Mona Taipale osallistuivat Ranskan Toulousessa 10.–14.11.2016 järjestettyyn *MuseoMix*-tapahtumaan osana projektin yhteistyötä.

Seinätön museo

Seinätön museo -hankkeessa kehitetään palvelua, jolla museot voivat opastaa kävijöitä museorakennuksen ulkopuolisten taideteosten, kulttuurihistoriallisten rakennusten ja muiden kohteiden äärelle sekä kertoa niistä helpokäyttöisillä mobiilireiteillä. Reiteissä voi hyödyntää tekstiä, kuvia, ääntä, videoita tai pelillisiä ominaisuuksia. Sovelluksia on yhteensä 270 kappaletta, ja palvelua käyttää 55 museota. Palvelun etusivun latauksia tilastoitiin vuoden aikana yhteensä yli 143 000 kappaletta. Seinätön museo -reitit toteutetaan yhteistyössä Momeo Oy:n kanssa.

Seinätön museo -palvelun graafinen ilme Suomen museoliiton sivuilla uusittiin kesä–heinäkuussa 2016. Uudistuksen toteutti Digitaali Oy.

Seinätön museo -hanke rahoitettiin palvelumaksuilla.

Yhteinen perintö

Yhteinen perintö -hanke on museoalan yhteisesti toteutettava osa valtioneuvoston kanslian vetämää itsenäisyyden juhluvuoden ohjelmaa. Sen toteuttavat Kansallisgalleria, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Museovirasto, Suomen kotiseutuliitto ja Suomen museoliitto. Hankkeen tavoitteena on lisätä suomalaisten tietoa kulttuurisista ja historiallisista juuristaan sekä mahdollistaa museoiden yhteistyö ja näkyvyys Suomen itsenäisyyden juhluvuonna 2017. Valtioneuvoston kanslia myönsi hankkeelle valtionavustuksen elokuussa hankesuunnitelman mukaisten toimien toteuttamiseen.

Vuoden aikana itsenäisyyden juhluvuoden yhteistoimintaa esiteltiin museoille Museoliiton koulutustilaisuuksissa ja kahdessa webinaarissa. Hankkeen ohjausryhmä koontui vuoden aikana kahdesti (13.4. ja 19.10.). Suomen museoliitosta hankkeen ohjausryhmässä ovat olleet mukana Kimmo Levä sekä Janne Tielinen.

Hanke toteutettiin syksyllä 2016 juhluvuoteen johdattelevan markkinointivideon sekä juhluvuoden aikana viestinnän pääkanavana toimivan museo100.fi-verkkosivun, jonne museot voivat lisätä omat juhluvuoden ohjelmaitonsa. Lisäksi valmisteltiin videotuotannon toteuttamista, kampanjoita sekä hankkeen tiedotus- ja markkinointisuunnitelmaa.

Juhluvuosi 2017 avattiin loppiaisviikonloppuna. Tapahtuman valmistelut alkoivat syksyllä 2016, ja mukaan haastettiin museoita ympäri Suomen. Osallistujiksi ilmoittautui yhteensä 156 museota. Vuonna 2017 toteutettavaa museoiden juhluvuoden ohjelmamarkkinointia valmisteltiin pitkälle. Alkuvuonna 2017 käynnistyvä ja myöhemmin juhluvuoden aikana jatkuva radiokampanja saatiin tuotannon osalta valmiiksi.

Kysy museolta -palvelu

Kysy museolta -palvelu on suomalaisten museoiden verkkotietopalvelu, jossa museoiden työntekijät vastaavat erikoisalaansa liittyviin kysymyksiin. Palvelussa on mukana yhdeksän museota.

Kysy museolta -palvelun siirto Museovirastolta Suomen museoliiton koordinoitavaksi aloitettiin keväällä 2016. Sopimus palveluntarjoaja Flo Apps Oy:n kanssa saatiin valmiiksi vuoden lopussa, ja sopimus Museoviraston kanssa palvelun siirrosta allekirjoitettiin marraskuussa 2016.

HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Hallinto- ja tukipalveluilla huolehditaan Suomen museoliiton palvelujen resursoimisesta ja ohjaamisesta, hallinnosta ja toimiston ylläpidosta sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä. Lisäksi toteutetaan Museoliiton tekemien kansallisten ja kansainvälisten yhteistyösopimusten tavoitteet.

Jäsenet

Suomen museoliiton jäseninä oli vuoden 2016 lopussa 201 museotoimintaa harjoittavaa yhteisöä, joiden hallinnassa on 395 museokohdetta. Näistä on liittojäseniä I luokassa 60 (vuonna 2015, 60), II luokassa 30 (2015, 30) ja III luokassa 77 (2015, 77). Kannattavien yhteisöjäsenien lukumäärä oli 34. Vuonna 2016 jäsenmaksu oli 0,25 % museon Museotilastossa 2014 ilmoittamasta palkkasummas- ta, kuitenkin vähintään 300 euroa ja enintään 2 000 euroa.

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin Kimmo Pyykkö -museo III liittojäsenluokkaan, Kallioniemi-säätiö kannattavaksi yhteisöjäseneksi sekä Kauko Sorjosen säätiö Suomen museoliiton jäseneksi Särestöniemen museosäätiön toiminnan jatkajana III liittojäsenluokassa.

Henkilöjäseniä oli 20. Ainaisjäseniä oli 18 ja kannattavia henkilöjäseniä kolme. Liiton kunniajäsenet ovat professori Unto Salo, opetusneuvos Matti Rossi ja suurlähettiläs Heikki Talvitie.

Kunnianosoitukset

Museoliiton ansiomitali luovutettiin Valtakunnallisilla museopäivillä Tarmo Jomppaselle ja Marja-Liisa Rönkölle.

Liiton pronssinen merkki annettiin erovuorossa olleille hallituksen jäsenille sekä vuosikokouksen puheenjohtajana toimineelle Liisa Holmbergille.

Kultainen ansiomerkki myönnettiin 30 vuoden mittaisesta palveluksesta museotalalla näyttelymestari Markku Hannulalle ja kuva-arkistonhoitaja Mervi Aholle Satakunnan museosta, informaattikko Soile Siltalalle ja amanuenssi Helena Kuczka-Kattaiselle Postimuseosta, intendentti Aimo Aitasalolle Poliisimuseosta, pääopas Jussi Lemminkäiselle Verlan tehdasmuseosta sekä tutkija Helena Jernille, museomestari Matti Raudaskoskelle, aluetaidemuseotutkija Jaakko Linkamolalle ja alueellisen toiminnan päällikkö Erkki Salmiselle Pohjanmaan museosta.

Hopeinen ansiomerkki myönnettiin 20 vuoden mittaisesta palveluksesta museotalalla konsultti Martti Piltzille Mobiliasta, valokuvaaja Pentti Perelle ja kokoelmasuunnittelija Leena Leimanille Satakunnan museosta, viestintäsuunnittelija Helena Pärssiselle ja kokoelmapäällikkö Pirjo Mattilalle Postimuseosta, museoemäntä Marja-Liisa Kronholmille Verlan tehdasmuseosta, tutkija Jari Harjulle ja konservattori Leena Lehdolle Helsingin kaupunginmu- seosta sekä museomestari Juhani Pukkiselle, it-vastuuh-

kilö Marja Lehesvuolle, kanslisti Sofie Sundelille, maa- kuntamuseotutkija Kaj Höglundille, tutkija Minna Vihlalle, tutkija Anja Salmiselle, museomestari Erkki Kormanolle, maakunta-ärkeologi Pentti Rislalle, näyttelymestari Björn Warghille, virastomestari Joonas Ekroosille ja museopalve- luvastaava Solveig Pättille Pohjanmaan museosta.

Vapaaehtoistyön ansiomerkki myönnettiin Suomen museoliiton jäsenmuseon tai yksittäisen museon hyväksi tehdystä työstä Pohjois-Savon palomuseon aloitteesta pe- rusjohtaja evp Jorma Westerholmille, Postimuseosäätiön aloitteesta J. Pertti Hyytiäiselle, Tampereen taidemuseon ystävät ry:n aloitteesta rouva Leena Silfverhutille, Saame- laismuseosäätiön aloitteesta opettaja Nils-Erik Valkea- päälle, tutkija Samuli Aikiolle, kalastaja Pekka Fofonoffille, opettaja Matti Lehtolalle, toimittaja Irja Jefremoffille ja opettaja Onerva Pohjanrinteelle, Verlan tehdasmuseon aloitteesta Hannu Pukkilalle sekä Veturimuseon aloittees- ta metallimies Ilkka Tuomiselle.

Vuosikokous

Liiton 93. vuosikokous järjestettiin Inarissa 26.5.2016. Kokoukseen osallistui 104 äänioikeutettua ja kaksi puheoikeutettua liittojäsenen edustajaa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Saamelaismuseosäätiön hallituk- sen puheenjohtaja rehtori Liisa Holmberg ja sihteerinä Museoliiton pääsihteeri Kimmo Levä.

Kokous vahvisti edellisen vuoden tilinpäätöksen sekä I 159 000 euroon päätyvän talousarvion vuodelle 2016. Jäsenmaksut vuodelle 2016 hyväksyttiin siten, että jä- senmaksu on I luokassa 1.000–2.000 euroa, II luokassa 500–999 euroa ja III luokassa 300–499 euroa. Kannatta- vien yhteisöjen jäsenmaksu on 200 euroa ja kannattavien henkilöjäsenien jäsenmaksu on 60 euroa.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin kansanedusta- ja Outi Alanko-Kahiluoto. Hallituksen jäsenistä olivat erovuorossa kahden kolmivuotiskauden jälkeen museo- toimenjohtaja Olli Immonen ja yhden kolmivuotiskauden jälkeen museotoimenjohtaja Kirsi Niku, museonjohtaja Johanna Lehto-Vahtera ja Hanna-Kaisa Melaranta. Uusiksi jäseniksi hallitukseen valittiin museonjohtaja Tiina Merisa- lo ja museotoimenjohtaja Heli-Maija Voutilainen.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi vuosikokouksessa esiteltiin kulttuurialan yhteistyön tiivistämistä koskeva valmistelutyö sekä FMA Creations Oy:n ja Museokortin kuluneen vuoden toiminta ja suunnitelmat vuodelle 2016.

Hallitus

Hallituksen puheenjohtajana toimi vuosikokoukseen, 26.5.2016, saakka professori Janne Vilkkuna (kokousosallistuminen 2/3). Vuosikokouksen jälkeen puheenjohtajana toimi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto (2/4). Hallituksen varapuheenjohtajana toimi museonjohtaja Marjo Mikkola (kokousosallistuminen 5/6).

Hallituksen muut jäsenet olivat (kokousosallistuminen suluissa):

- museonjohtaja Kimmo Antila, Postimuseo (4/6)
- museotoimenjohtaja Olli Immonen, Turun museokeskus (3/3)
- museonjohtaja Kati Kivimäki, Forssan museo (5/6)
- museonjohtaja Helkamari Knaapi, Lusto – Suomen metsämuseo (4/6)
- kehittämisspäällikkö Timo Kukko, Metsähallitus/Luontopalvelut (6/6)
- museonjohtaja Johanna Lehto-Vahtera, Aboa Vetus & Ars Nova -museo (4/6)
- museonjohtaja Tiina Merisalo, Helsingin kaupungin-museo (2/3)
- museotoimenjohtaja Hanna-Kaisa Melaranta, Varkauden museot (6/6)
- museonjohtaja Antti Mäkinen, Kainuun museo (6/6)
- museotoimenjohtaja Kirsi Niku, Kymenlaakson museo (3/3)
- museotoimenjohtaja Päivi Partanen, Etelä-Karjalan museo (3/6)
- johtaja Pauli Sivonen, Serlachius-museot Gustaf ja Gösta (3/6)
- museotoimenjohtaja Heli-Maija Voutilainen, Keski-Suomen museo (2/3)

Hallituksen nimeämiä työryhmiä vuoden 2016 aikana olivat Museo-lehden toimituskunta, koulutustoimikunta, kansainvälisten asioiden toimikunta, mittaristotoimikunta, strategiatoimikunta ja edunvalvontatoimikunta.

Suomen museoliiton nimeämät edustajat muiden organisaatioiden hallinnossa:

- Finnan konsortior ryhmä: Leena Paaskoski (yksityisten museoiden edustaja ja varalla Tuomas Myrén, kunnallisten museoiden edustaja)
- Helinä Rautavaaran etnografisen museon säätiö, hallitus: Kati Kivimäki
- Helsingin yliopistomuseon säätiö, edustajisto: Janne Vilkkuna
- Hotelli- ja ravintolamuseon säätiön edustajisto: Marjo Mikkola, varajäsen Leena Tokila
- Hotelli- ja ravintolamuseon hallitus: Olli Immonen
- Kansallisarkisto, Maailman muisti -komitea: Kimmo Levä
- Kellomuseosäätiö, hallitus: Martti Piltz
- Peuran museosäätiö, hallitus: Janne Vilkkuna

- Postimuseosäätiö, hallitus: Kimmo Levä
- Suomen arkkitehtuurimuseo- ja tiedekeskussäätiön edustajisto: Olli Immonen
- Suomen Rautatiemuseon Säätiön valtuuskunta: Kimmo Levä
- Teatterimuseon Säätiö, edustajisto: Helka Ketonen
- Tekniikan museon säätiö, valtuuskunta: Leena Tokila
- Tekniikan museon säätiö, hallitus: Carina Jaatinen
- Turun kirjamesut, päätoimikunta: Eeva-Liisa Taivas-salo
- Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry: Kimmo Levä

Tilintarkastajat

Suomen museoliiton tilintarkastajiksi valittiin vuosikokouksessa ekonomi, KHT Lasse Holopainen ja ekonomi, KHT Kai Salli sekä varalle KHT Leenakaisa Winberg ja KHT Christian Hällström.

Markkinointi- ja myyntipalvelut

Markkinointi- ja myyntipalvelut huolehti Suomen museoliiton koulutus- ja kehittämisspalvelujen, mediatilan (Museo-lehti, verkkomediat) ja Suomen museoliiton myyntituotteiden markkinoinnista ja myynnistä.

Henkilöstöhallinto

Suomen museoliitto siirtyi 14.1.2016 uuteen organisaatioon, joka perustuu tiimien entistä itsenäisempään ja tiimikohtaisten esimiesten johtamaan toimintaan. Koulutus- ja kehittämisspalvelutiimin johtajana aloitti Leena Tokila. Museokorttitiimin työsuhteet siirrettiin FMA Creations Oy:lle 1.1.2016 alkaen, ja tiimin johtajana aloitti Seppo Honkanen. Samalla aloitti Museoliiton johtoryhmä, johon kuuluvat tiimien johtajat sekä viestintäpäällikkö.

Suomen museoliitossa noudatetaan Valtion työehtosopimusta ja siihen liittyvää Museoliiton palkkausjärjestelmää, jossa palkkaan vaikuttaa tehtävän vaativuusluokan lisäksi henkilökohtainen osaaminen ja suoriutuminen.

Työsuojeluvaltuutetuksi valittiin toimikaudelle 2016–2017 Tuuli Rajavuori ja varavaltuutetuiksi Sampsa Heinen ja Marja Rissanen. Työsuojelupäällikkönä toimii pääsihteeri.

Henkilökunnan kevään tyhy-päivä pidettiin 13.5., jolloin kohteena oli Kumu Kunstimuseum Tallinnassa. Syksyn tyhy-päivä pidettiin 16.9., ja silloin kohteina olivat Lapinlahden vanha sairaala-alue, Helsingin keskustan Kirjasto 10:ssä toimiva Kaupunkiverstas ja ravintola Salutorget. Pikkujoulu vietettiin 9.12.

Henkilökunta

Vakituiset

FM, MBA **Kimmo Levä**, pääsihteeri

Museoalan edunvalvonta sekä Museoliiton ja FMA Creations Oy:n johtaminen

FM **Pauliina Kinanen**, projektikoordinaattori, koulutussuunnittelija (opintovapaalla 1.10.2016 alkaen)

Täydennyskoulutus, verkko- ja monimuotokoulutus, Linkki-hanke, Creative Museum -hanke

Merkonomi, markkinointiasistentti **Helena**

Piipponen, yhteistyökoordinaattori

Markkinointi ja myynti: täydennyskoulutustilaisuudet, Museo-lehden ilmoitusliitteet, Museoliiton myyntituotteet, asiakasrekisterit, hallitus- ja vuosikokousasiat

FM **Tuuli Rajavuori**, viestintäpäällikkö

Viestinnän koordinointi ja kehittäminen, mediayhteydet, Museo-lehden toimitus

Yo. merkonomi **Marja Rissanen**, taloussihteeri

Taloushallinto: laskutus, kirjanpito ja maksuliikenne sekä palkkahallinto ja henkilöstöhallinto

FK **Eeva-Liisa Taivassalo**, projektisuunnittelija

Jäsenneuvonta, Museoviikko, Kansainvälinen museopäivä, Koululaisten museoviikko, Vuoden museo -palkinto, Taidetta kotisivuille -hanke, koulutusjärjestelyt

KM, FM, NTM **Leena Tokila**, koulutus- ja kehittämisjohtaja, pääsihteerin sijainen

Koulutus- ja kehittämispalvelutiimin johtaminen, koulutustoiminnan koordinointi ja kehittäminen, kansainvälinen toiminta, MuseumPlusRia-kokoelmahallintajärjestelmä ja kokoelmahallintapalvelu, kehittämissankkeet

FM **Leena Furu-Kallio**, koordinaattori

Museoiden kokoelmahallinnan kehittäminen ja siihen liittyvä koulutus, MuseumPlus RIA -kokoelmahallintajärjestelmä

FM **Sampsä Heinonen**, suunnittelija

MuseumPlus RIA -kokoelmahallintajärjestelmä: asiakasjärjestelmien ylläpito ja kehittäminen sekä uudet asiakkuudet, MuseumPlus RIA:n helpdesk

FM **Pekka Korhonen**, it-suunnittelija

MuseumPlus RIA -kokoelmahallintajärjestelmä: asiakasjärjestelmien ylläpito ja kehittäminen, MuseumPlus RIA:n helpdesk

Määräaikaiset

FM **Tanja Salonen**, tiedottaja

Jäsentiedotus ja Julius-uutiskirje

FM **Janne Tielinen**, projektikoordinaattori (27.1.2016 alkaen)

Yhteinen perintö -hanke, Seinätön museo, Kysy museolta -palvelu, Creative Museum -hanke, Linkki-hanke, koulutuspalvelut

FM **Leena Tornberg**, projektikoordinaattori (31.3.2016 saakka)

Yhteinen perintö -hanke, Linkki-hanke, Seinätön museo -palvelu

Rahastot

Suomen museoliitolla on Julius Ailion (perustettu 1933), Riitta ja Jorma Heinosen (1980/1984) ja C.J. Gardbergin rahastot (1986), joita kartutetaan Museoliiton adressin myyntituloilla ja joille maksetaan vuosittain korkoa. Lisäksi Museoliitolla on museolaitoksen historian kirjoittamista varten perustettu Historiankirjoitusrahasto (1993) sekä Viestintärahasto (2005), jonka varoilla kehitetään markkinointia, julkaisu- ja verkko- ja viestintätoimintaa. Vuoden aikana rahastoja kartutettiin 835 eurolla.

Taloushallinto

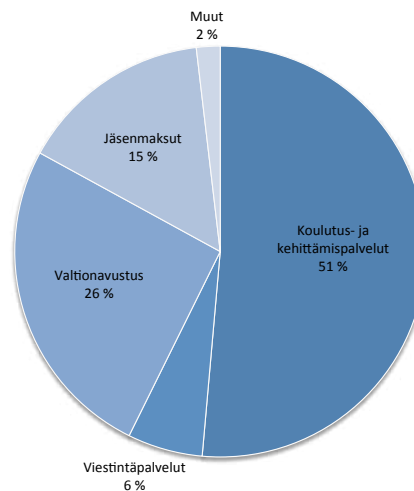
Suomen museoliiton toimintaan saatiin harkinnanvaraista valtionapua 275 000 euroa. Projektiavustukset olivat 328 961 euroa ja koulutus- ja kehittämisspalvelujen tulot olivat 222 224 euroa. Museo-lehden ja muun viestinnän tulot olivat 63 374 euroa ja varsinaisen toiminnan muut tulot 13 826 euroa. Jäsenmaksutulot olivat 162 680 euroa. Varainhankinnan muut tulot ja sijoitustulot olivat yhteensä 6 093 euroa.

Tulojen kokonaismäärä oli 1 072 320 euroa ja kulujen 1 066 833 euroa, joten ylijäämäksi muodostui 5 487 euroa.

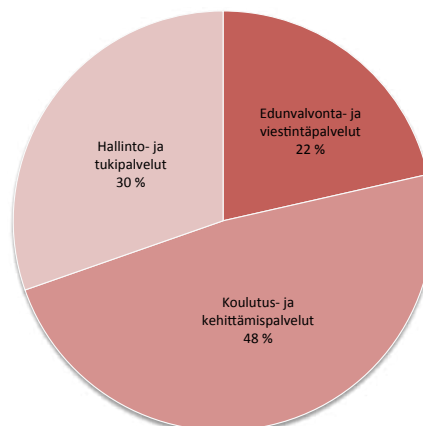
Talouden tarkemmat erittelyt on esitetty vuosikertomuksen liitteenä olevassa tuloslaskelmassa.

Verottajan päätöksen mukaan Suomen museoliitto muuttui arvonlisäverolliseksi yhteisöksi liiketoiminnastaan 1.2.2016 alkaen.

Tulot

Menot

FMA CREATIONS OY

Hallinto ja talous

Suomen museoliiton tytäryhtiö FMA Creations Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimi Tom Selänniemi. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Kimmo Levä.

Yhtiön palvelukseen siirtyi vuoden 2016 alussa kolme Suomen museoliiton työntekijää. Yhtiö muutti omiin toimitiloihin 1.10.2016. Yhtiö osti hallintopalvelut Suomen museoliitolta.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2016 oli 5,3 miljoonaa euroa. Yhtiön tulos oli 1,2 miljoonaa euroa tappiollinen. Yhtiön kassavirta oli positiivinen ja maksuvalmius oli erittäin hyvällä tasolla koko tilikauden.

FMA Creations Oy tuloutti Museokortti-järjestelmään kuuluville museoille vuoden 2016 aikana yhteensä 4,01 miljoonaa euroa.

Museokortti

Museokortti jatkoi voimakasta kasvua vuonna 2016. Kasvussa ovat sekä asiakkaiden, käyntien että korttikohteiden määrä. Kun Museokortti otettiin käyttöön 5.5.2015, järjestelmään kuului noin 180 museokohdetta. Vuoden 2016 lopussa kohteita oli jo lähes 250.

Museokortti saavutti hyvän näkyvyyden ja myynnin. Vuoden 2016 aikana uuden Museokortin hankki 55 500 asiakasta ja Museokorttinsa uusi 28 750 asiakasta. Yksittäistä Museokorttia käytettiin keskimäärin 9,4 kertaa, ja korteilla vierailtiin museoissa yhteensä 622 692 kertaa.

Museokortin saama asiakaspalaute on ollut erittäin hyvää. Toukokuussa tehdyn asiakastutkimuksen yleisarvosana oli 4,83 asteikolla 1–5. Facebookissa Museokortti-tykkääjien määrä ylitti 20 000 rajapyykin.

Helsingissä 27.3.2017

Suomen museoliitto ry

Outi Alanko-Kahiluoto
puheenjohtaja

Kimmo Levä
pääsihteeri

SUOMEN MUSEOLIITON JÄSENET 31.12.2016

I LIITTOJÄSENLUOKKA

Alvar Aalto -säätiö, Jyväskylä
Espoon kaupunki
Espoon taidemuseosäätiö
Forum Marinum -säätiö, Turku
Föreningen konstsamfundet, Helsinki
Gösta Serlachiuksen taidesäätiö, Mänttä
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto/Yliopistomuseo
Hyvinkään kaupunki
Hämeenlinnan kaupunki
Joensuun kaupunki
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto/Tiedemuseo
Kajaanin kaupungin museotoimi
Kansallisgalleria Helsinki
Kemin kaupunki
Kokkolan kaupunki
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kuopion kaupunki
Lahden kaupunki
Lappeenrannan kaupunki
Lotta Svärd Säätiö, Helsinki
Matti Koivurinnan säätiö, Turku
Metsähallitus, Vantaa
Mikkelin kaupunki
Mobilia säätiö, Kangasala
Oulun kaupunki
Pietarsaaren kaupunki
Porin kaupunki
Porvoon museoyhdistys
Postimuseosäätiö, Tampere
Puolustusvoimat, Helsinki
Raaseporin kaupunki
Rautatiemuseon Säätiö sr, Hyvinkää
Riihimäen kaupunki
Rovaniemen kaupunki
Sagalunds museistiftelse, Kemiö
Salon kaupunki
Sami Museua - Saamelaismuseosäätiö, Inari
Savonlinnan kaupunki
Seinäjoen kaupunki
Suomen arkkitehtuurimuseo- ja tiedotuskeskussäätiö, Helsinki
Suomen Ilmailumuseosäätiö, Vantaa
Suomen Metsämuseosäätiö, Punkaharju
Suomen Metsästysmuseum - Finlands Jaktmuseum ry, Riihimäki
Suomen urheilumuseosäätiö, Helsinki
Suomen valokuvataiteen museon säätiö, Helsinki
Taideteollisuusmuseon säätiö, Helsinki
Tampereen kaupunki
Teatterimuseon säätiö, Helsinki
Tekniikan museon säätiö, Helsinki
Tiedekeskussäätiö, Vantaa
Tornion kaupunki
Turun kaupunki
Turun taideyhdistys
Tuusulan kunta
Työväen museoyhdistys ry, Tampere
Vaasan kaupunki/Vaasan kaupungin museot
Vantaan kaupunki

II LIITTOJÄSENLUOKKA

Akseli Gallen-Kallelan museosäätiö, Espoo
Didrichsenin taidemuseo - Didrichsens konstmuseum sr, Helsinki
Emil Cedercreutzin säätiö, Harjavalta
Heinolan kaupunki
Helinä Rautavaaran etnografisen museon säätiö, Espoo
Helsingin Sanomain Säätiö, Helsinki
Hotelli- ja ravintolamuseosäätiö, Helsinki
Ilomantsin Museosäätiö
Keravan kaupunki
Keski-Suomen Ilmailumuseosäätiö, Jyväskylä
Kultamuseosäätiö, Sodankylä
Liedon Vanhalinna -säätiö, Lieto
Lieksan kaupunki
Lohjan kaupunki
Mannerheim-säätiö, Helsinki
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Tampere
Poliisiammattikorkeakoulu, Tampere
Rauman kaupunki
Rauman taidemuseon säätiö
Saarijärven kaupunki
Stiftelsen för Åbo Akademi/Sibeliusmuseum
Stundars rf, Korsholm
Suomen kirjainstituutin säätiö, Sastamala
Suomen maatalousmuseosäätiö, Loimaa
Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiö, Kuopio
Suomen Tykistö-, Pioneeri- ja Viestimuseo ry, Hämeenlinna
Teresia ja Rafael Lönnströmin säätiö, Rauma
UPM-Kymmene Oyj, Helsinki
Varkauden kaupunki
Visavuoren museosäätiö, Valkeakoski

III LIITTOJÄSENLUOKKA

Ainolasäätiö, Järvenpää
Akaan kaupunki / Museoveturiseura
Alajärven kaupunki
Ehrensärd-Seura-Samfundet Ehrensärd rf, Helsinki
Emil Aaltosen Säätiö, Tampere
Fiskars Hembygdsförening rf, Raseborg
Forssan kaupunki
Halosten museosäätiö, Lapinlahti
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki
Huittisten kaupunki
Hyrnsalmen kunta
Ilmatorjuntasäätiö, Tuusula
Imatran kaupunki
Itä-Hämeen museoyhdistys ry, Hartola
Jalkaväen säätiö, Helsinki
Joroisten kunta
Järvenpään kaupunki
Kangasala-talo Oy
Kankaanpään kaupunki
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI), Helsinki
Karkkilan kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauko Sorjosen säätiö, Jyväskylä

Kellomuseosäätiö, Espoo
Keskusrikospoliisi, Vantaa
Keuruun museosäätiö
Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry
Kristiinankaupunki
Kuhmon kaupunki
Kurikka-seura ry
Kustaa Hiekan säätiö, Tampere
Kuusamon kaupunki
L. Pohjanheimon Asekokoelmasäätiö, Helsinki
Lapin metsämuseoyhdistys ry, Rovaniemi
Lapuan kaupunki
Lauri ja Lasse Reitzin säätiö, Helsinki
Leppävirran kunta
Loimaan kaupunki
Lounais-Hämeen Luonnosuojeluyhdistys ry, Forssa
Loviisan kaupunki
Lyyli Tuomolan Säätiö, Paimio
Maanmittauslaitos, Helsinki
Mäntsälän kunta
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nautelankoski-säätiö, Lieto
Nordea Pankki Suomi, Helsinki
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Näkövammaisten Keskusliitto ry, Helsinki
Orimattilan kaupunki
Outokummun kaupunki
Panssarimuseosäätiö, Parola
Pargas Hembygdsförening rf
Peuran museosäätiö sr, Rautalampi
Pielaveden kunta
Punkalaitumen museo- ja kotiseutuyhdistys ry
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Raumanmeren merimuseosäätiö, Rauma
Signe ja Ane Gyllenbergin säätiö, Helsinki
Siilinjärven kunta
Stiftelsen för Åbo Akademi/Museet Ett Hem, Åbo
Suomen kulttuurirahasto, Helsinki
Suomen Pankki, Helsinki
Taipalsaaren kunta
Teatteri Hevosenkengän Kannatusyhdistys ry, Espoo
Tulli, Helsinki
Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Turku
Ulvilan kaupunki
Uudenkaarlepyyn kaupunki
Uudenkaupungin kaupunki
Vihdin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Äänekosken kaupunki

KANNATTAVAT YHTEISÖJÄSENET

Ebeneser-säätiö, Helsinki
Föreningen för Österbottens historiska museum-Pohjanmaan
historiallisen museon yhdistys rf, Vaasa
Helsingin Diakonissalaitoksen kannatusyhdistys ry
Helsingin ortodoksinen seurakunta
Helsingin Taidehallin säätiö
Hollolan kotiseutuyhdistys, Hollola

HUS-Kuntayhtymä, Helsinki
John Nurmisen Säätiö, Helsinki
Kallioniemi-Säätiö, Taivalkoski
Kansalliskirjasto, Helsinki
Kirkkohallitus, Helsinki
Kuopion isänmaallinen seura ry, Kuopio
Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö, Hyvinkää
Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistys, Forssa
Mairea-säätiö, Pori
Metropolia Ammattikorkeakoulu, Helsinki
Museovirasto, Helsinki
Musiiikin tutkimuksen laitos / Tampereen yliopisto, Tampere
Nanuk ry, Pietarsaari
Pieksämäen kaupunki
Päivikki ja Sakari Sohlbergin Säätiö rs, Helsinki
Ruokolahti-seura ry
Sallan kunta
Seurasaaresäätiö-Fölisöstiftelsen, Helsinki
Stiftelsen Lebellska köpmansgården i Kristinestad, Kristiinankaupunki
Stockmann Oyj Abp, Helsinki
Suomen ajoneuvohistoriallinen keskusliitto ry, Helsinki
Suomen kirjastomuseoyhdistys ry, Vaasa
Suomenlinnan hoitokunta, Helsinki
Suomenlinnan Lelumuseo, Helsinki
Svenska Litteratursällskapet i Finland rf, Helsingfors
Svenska Odlingens Vänner i Helsingfors, Helsinki
TeliaSonera Finland Oyj, Helsinki
Ylitornion museo- ja kotiseutuyhdistys ry

HENKILÖJÄSENET

Ainajäsenet (äänioikeus)

Appelgren, Kari, Turku
Erä-Esko, Aarni, Helsinki
Itkonen, Kerttu, Helsinki
Jaakkola, Paula, Helsinki
Järvelä-Hynynen, Raija, Helsinki
Koskinen, Risto, Ruovesi
Krooks, Sven-Erik, Vaasa
Lilius, Henrik, Helsinki
Mäkiö, Leena
Niemi, Jorma, Valkeakoski
Rantala, Anja, Helsinki
Räsänen, Matti, Helsinki
Salo, Unto, Turku
Sarasma, Ainikki, Tampere
Varjola, Pirjo, Helsinki
Vormala, Annikki, Helsinki
Welin, Pehr Olof, Turku

Kannattavat jäsenet

Perkko, Mikko, Espoo
Pietilä, Esko, Vammala
Tamminen, Marketta, Loviisa

Kunniajäsenet

Rossi, Matti, Oulu
Salo, Unto, Turku
Talvitie, Heikki, Espoo

Tilintarkastuskertomus

Suomen Museoliitto - Finlands Museiförbund ry:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Museoliitto - Finlands Museiförbund ry:n (y-tunnus 0202228-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 30. maaliskuuta 2017

KPMG OY AB

Lasse Holopainen
KHT

Kai Salli
KHT

Tase

	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 943,84	13 149,45
Muut aineelliset hyödykkeet	7 062,73	14 123,47
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9 006,57	27 272,92
Sijoitukset		
Tytäryhtiöosakkeet	50 000,00	50 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	4 709,20	4 709,20
Sijoitukset yhteensä	54 709,20	54 709,20
Pysyvät vastaavat yhteensä	63 715,77	81 982,12
Vaihtuvat Vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	83 508,83	152 684,58
Muut saamiset	653,66	0,00
Siirtosaamiset	473,96	7 192,56
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	84 636,45	159 877,14
Saamiset yhteensä	84 636,45	159 877,14
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	200 000,00	200 000,00
Rahoitusarvopaperit yhteensä	200 000,00	200 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	390 674,82	348 167,79
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	675 311,27	708 044,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	739 027,04	790 027,05

SUOMEN MUSEOLIITTO RY

0202228-9

	31.12.2016	31.12.2015
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Rahastopääoma		
Riitta ja Jorma Heinosen rahasto	20 607,40	20 320,16
Julius Ailion rahasto	18 475,80	18 209,65
C. J. Gardbergin rahasto	20 095,69	19 813,55
Historiankirjoitusrahasto	8 745,77	8 745,77
Viestintärahaso	12 000,00	12 000,00
Muut rahastot yhteensä	79 924,76	79 089,32
Toimintapääoma	88 685,71	55 050,05
Tilikauden ylijäämä	5 487,16	33 635,66
Oma pääoma yhteensä	174 097,63	167 775,03
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	0,00	1 900,00
Ostovelat	19 210,40	9 499,94
Muut velat	33 954,63	28 049,32
Siirtovelat	511 764,38	582 802,76
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	564 929,41	622 252,02
Vieras pääoma yhteensä	564 929,41	622 252,02
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	739 027,04	790 027,05

Tuloslaskelma

	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2015 -31.12.2015
Varsinainen toiminta		
Varsinaisen toiminnan tuotot	628 386,52	862 906,13
Koulutus- ja kehittämisspalvelujen tuotot	222 224,26	297 255,70
Viestintäpalvelujen tuotot	63 374,68	51 139,56
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	13 826,23	6 287,43
Avustukset	328 961,35	458 223,44
Muut tuotot	0,00	50 000,00
Varsinaisen toiminnan kulut	-1 065 863,87	-1 258 581,61
Henkilöstökulut	-645 208,65	-890 194,75
Poistot	-18 266,35	-21 843,91
Muut kulut	-402 388,87	-346 542,94
Vapaaehtoisen henkilöstökulut	-17 676,15	-24 850,29
Toimitilakulut	-56 894,31	-53 928,50
Hallinto- ja toimistokulut	-18 019,24	-21 467,28
IT-kulut	-18 359,14	-17 069,68
Kone- ja kalustokulut	-9 111,93	-8 744,20
Matkakulut	-40 794,41	-50 240,81
Markkinointi- ja edustuskulut	-23 040,02	-12 559,87
Apurahat	-3 725,00	0,00
Talous ja lakipalveluiden kulut	-20 627,79	-188 167,99
Palvelut ja ostot koulutukseen ja kehittämiseen	-138 730,04	-93 432,05
Palvelut ja ostot edunvalvontaan ja viestintään	-55 410,84	-46 082,28
Tuotto-/Kulujäämä	-437 477,35	-395 675,48
Varainhankinta	166 832,00	160 004,24
Varainhankinnan tuotot	166 832,00	161 370,00
Jäsenmaksut	162 680,00	160 650,00
Muu varainhankinta	4 152,00	720,00
Varainhankinnan kulut	0,00	-1 365,76
Tuotto-/Kulujäämä	-270 645,35	-235 671,24
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	1 967,95	-4 848,12
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	2 101,69	11 725,18
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-133,74	-16 573,30
Tuotto-/Kulujäämä	-268 677,40	-240 519,36
Yleisavustukset	275 000,00	275 000,00
Tilikauden tulos	6 322,60	34 480,64
Rahastosiirrot	-835,44	-844,98
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 487,16	33 635,66

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetietojen laatimisperiaatteet

Tilinpäätöksen liitetiedot on laadittu PMA 4. luvun mukaisesti.

Henkilöstö

	31.12.2016	31.12.2015
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	12	17
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	533 458,47	733 670,40
Eläkekulut	93 325,50	132 244,66
Muut henkilösivukulut	18 424,68	24 279,69
Yhteensä	645 208,65	890 197,75
Luontoisetujen verotusarvo	240,00	240,00
Palkkiot hallituksen jäsenille	5440,00	6500,00

Oma pääoma

Rahastopääoma		
Riitta ja Jorma heinosen rahasto 1.1.	20 320,20	
Tuotot/ lask. Korke ja adressit	287,20	20 607,40
Julius Ailion rahasto 1.1	18 209,70	
Tuotot/ lask. Korke ja adressit	266,10	18 475,80
C.J. Gardbergin rahasto 1.1.	19 813,55	
	282,14	20 095,69
Historiankirjoitusrahasto 1.1.	8 745,77	
Historiankirjoitusrahasto 31.12.		8 745,77
Viestintärahasto 1.1.	12 000,00	
Viestintärahasto 31.12.		12 000,00
Rahastopääoma yhteensä		79 924,66
Toimintapääoma 1.1.2016	55 050,79	
Tilikauden 2015 ylijäämä	33 635,66	
Toimintapääoma 31.12.2016		88 686,45
Tilikauden ylijäämä		5 487,16
Oma pääoma yhteensä		174 097,27

Rahastot

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoista hyvitetty lask. korko	583,44
Varainhankinnan tuotoista hyvitetty adressimyynnit	252,00
Rahastosiirrot yhteensä	835,44

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Saadut avustukset on kirjattu hankintamenoön vähennykseksi.

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoön tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Kuluvien pysyvien vastaavien hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Koneet ja kalusto, jonka taloudellinen käyttöaika on enintään kolme vuotta, sekä elinkeinoverolain tarkoittamat pienhankinnat kirjataan kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Koneet ja kalusto	20% tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	20% tasapoisto

Osakkeet ja osuudet

Julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien kirjanpitoarvo oli 31.12.2016 4909,20 euroa ja vastaava markkina-arvo 47 725,10 euroa. Tytäryhtiö FMA Creations Oy:n osakkeiden kirjanpitoarvo oli 50 000,00 euroa ja osakkeet on saatu vuonna 2015 vastineena Museot.fi-sivuston luovuttamisesta apporttina FMA Creations Oy:lle

Leasing-vastuut

Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät	
Tilikaudella 2017 maksettavat	2 633,76
Myöhemmin maksettavat	4 553,28

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Annankatu 16 B 50, 00120 Helsinki, Finland
museoliitto@museoliitto.fi, www.museoliitto.fi